

Sygn. akt XI U 2630/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział XI (...)

w składzie:

Przewodniczący **SSO Ewa Wyrwas - Wystrychowska**

Protokolant Patrycja Bortlik

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014r. w Katowicach

sprawy **M. J. (M. J.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w **S.**

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **M. J.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w **S.**

z dnia 19 września 2013 r. Nr (...)

oddala odwołanie

sygn. akt XI U 2630/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. J. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 19 września 2013 roku o odmowie przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż odwołujący do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (v. decyzja - k. 55 akt ZUS).

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracę tego rodzaju wykonywał w okresie od dnia 23 października 1978 roku do dnia 31 marca 1997 roku (v. odwołanie - k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podniósł, że dokumenty przedstawione przez ubezpieczonego budzą wątpliwość, a nadto stanowiska pracy zajmowane w spornym okresie przez M. J. (elektronik, elektromechanik) nie są zgodne ze stanowiskiem wymienionym w Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku (elektromonter pogotowia sieciowego) (v. odpowiedź na odwołanie – k. 3-5 a.s.).

Na rozprawie w dniu 20 marca 2014 r. ubezpieczony utrzymywał, że w okresie od 23 października 1978 r. do 31 marca 1997 r. pracował w Hucie (...) w zawodzie elektryka przy produkcji, remontach, eksploatacji i utrzymaniu ruchu (v. k16 a.s. i 00:03:40 nagrania).

Sąd ustalił, co następuje :

Bezsporne w sprawie było, że urodzony w dniu (...) ubezpieczony M. J., który nie jest członkiem żadnego otwartego funduszu emerytalnego, w dniu 30 października 2009 roku wystąpił z wnioskiem o emeryturę w obniżonym wieku. Do w/w wniosku przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczące Z. R., który w okresie od dnia 13 czerwca 1977 roku do dnia 20 września 1981 roku oraz od dnia 21 września 1981 roku do dnia 31 maja 1983 roku pracował w Hucie (...) S.A. (...) Spółka z o.o.) na stanowisku elektronika i elektromechanika a organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie do tego świadectwa odniósł swoje zastrzeżenia, błędnie jako do świadectwa ubezpieczonego. (v. wniosek - k. 1-2 akt ZUS, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 10 akt ZUS).

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 5 marca 2010 roku oddalił odwołanie M. J. od decyzji organu rentowego z dnia 23 grudnia 2009 roku, albowiem pozostawał nadal w stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Apelacja ubezpieczonego od tego wyroku, jako oczywiście bezzasadna, została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach dnia 16 listopada 2010 roku (v. akta Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. XI U 91/10).

Bezsporne także było, że ubezpieczony w dniu 8 sierpnia 2013 roku ponownie wystąpił z wnioskiem o emeryturę w obniżonym wieku (v. wniosek – k. 52 akt ZUS).

Organ rentowy w spornej decyzji z dnia 19 września 2013 roku nie uznał ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W w/w decyzji organ rentowy stwierdził nadto, że ubezpieczony udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 roku łącznie 32 lata, 5 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, tj. 32 lata, 4 miesiące i 14 dni okresów składkowych oraz 20 dni okresów nieskładkowych (v. decyzja - k. 55 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia – k. 29 akt ZUS).

Okolicznością sporną w sprawie było, czy ubezpieczony pracę w warunkach szczególnych wykonywał od dnia od dnia 23 października 1978 roku do dnia 31 marca 1997 roku (18 lat, 5 miesięcy i 8 dni).

Zaliczenie w/w spornego okresu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych dałoby ubezpieczonemu ponad 15 lat takiego zatrudnienia i pozwoliłoby na ustalenie uprawnień do emerytury we wcześniejszym wieku.

W okresie spornym ubezpieczony był zatrudniony :

- od dnia 23 października 1978 roku w Wojewódzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) - Zakład Budowlano – (...) w D. na stanowisku elektryka w Zakładzie Budowlano- (...) w S. (v. umowa o pracę z dnia 23.10.1978 r. w aktach osobowych ubezpieczonego k. 11 a.s.);

- od dnia 23 stycznia 1980 r. w Miejskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) - Zakład Produkcyjno - (...) w D. – S. na stanowisku elektryka (v. protokół komisji kwalifikacyjnej z tej daty w aktach osobowych ubezpieczonego k. 11 a.s.);

- od dnia 1 czerwca 1983 roku do dnia 19 lutego 1987 roku w Kombinacie (...) – w pionie Dyrektora Pracy - Wydział Budownictwa Mieszkalnego i Socjalnego w D. Z-90 na stanowisku elektromontera;

- od dnia 20 lutego 1987 roku do dnia 31 marca 1997 roku pracował nadal na stanowisku elektromontera w Kombinacie (...) – na Wydziale Utrzymania i Remontów (...) Nieprzemysłowych Z-66 ,

- od dnia 1 kwietnia 1997 roku do dnia 31 października 1999 roku (po utworzeniu na bazie dotychczasowego Zakładu (...) w D. - Spółki z o.o. (...)) w Wydziale Elektrycznym (...) Sp. z o.o. w D. na stanowisku elektryka brygadzysty (v. informacja o przejściu w trybie art. 23¹ k.p. w aktach osobowych ubezpieczonego k. 11 a.s.);

- od dnia 1 listopada 1999 roku do dnia 28 lutego 2002 roku pracował jako elektromechanik w Oddziale (...) Sp. z o.o. w D..

W okresie od 23 października 1978 r. do 31 maja 1983 r. ubezpieczony nie był pracownikiem Huty (...) tylko Wojewódzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) a pracę wykonywał w Zakładzie Budowlano- (...) w S.. Zakład ten produkował prefabrykaty, zaś ubezpieczony wykonywał tam prace elektryczne przy silnikach, stacjach transformatorowych na warsztacie a częściowo na produkcji.

Umowę o pracę z Hutą (...) ubezpieczony podpisał dopiero 01.06.1983 r. i do 31.03.1997 r. pracował w pionie Dyrektora Pracy – w Wydziale Budownictwa Mieszkalnego i Socjalnego w D. Z-90 , późniejszym Wydziale Utrzymania i Remontów (...) Nieprzemysłowych Z-66 na stanowisku elektromontera . Pracownicy zatrudnieni w tym wydziale (późniejszym Zakładzie (...) w D.) wykonywali prace w ramach oddziałów i brygad. Ubezpieczony pracował w Oddziale Elektrycznym. Wykonywał prace elektryka w warsztacie , w budynkach mieszkalnych, w budynkach administracyjnych, a także przy odgramianiu budynków Huty (...). Zatem nie wykonywał pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku związanym z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na oddziałach Huty będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (wykaz A., dział XIV., poz. 25) stanowiącym załącznik Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ubezpieczony nie wykonywał także stale i w pełnym wymiarze czasu pracy żadnej z rodzaju prac określonych w wykazie A., dziale II., poz. 1 stanowiącym załącznik do powołanego wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów, tj. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze prac przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych, które precyzuje szczegółowo w swoim dziale II. załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Świadek Z. R. zeznał, że to pracownicy wydziału energetycznego (wydziału E-37) zajmowali się eksploatacją, remontami, konserwacją urządzeń energetycznych na terenie Huty (...) (k. 17 a.s.), a jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, ubezpieczony tam nie pracował.

Zakład pracy ubezpieczonego tj. (...) Spółka z o.o. w D., który powstał na bazie dotychczasowego Zakładu (...) w D. i z dniem 01 kwietnia 1997 r. przejął pracowników Huty (...), w tym ubezpieczonego odmówił ubezpieczonemu wydania świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a ponadto w ogólnym świadectwie pracy wskazał, że odwołujący w okresie zatrudnienia od dnia 23 października 1978 roku do dnia 28 lutego 2002 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sam ubezpieczony pytany o okresy własnego zatrudnienia w różnych wydziałach, oddziałach i zakładach Huty (...) oraz (...) Spółki z o.o. wskazuje, iż nie pamięta miejsc wykonywania pracy elektryka a określonych szczegółowo w jego aktach osobowych. (v. oświadczenie - k. 16 a.s. i 00:03:40 nagrania).

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił na podstawie akt ZUS, na podstawie dokumentów w aktach osobowych ubezpieczonego i świadków Z. R. i A. K. (v. k. 11 a.s.) zeznania ubezpieczonego – k. 19 a.s. i 01:06:50 zeznania świadka Z. R. – k. 17-18 a.s. i 00:18:16 nagrania, zeznania świadka Z. R. – k. 13 akt Sądu Okręgowego w Katowicach sygn..XI U 91/10 i 00:48:09 nagrania, zeznania świadka A. K. – k. 14 akt Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. XI U 91/10 i 01:02:22 nagrania, oświadczenie ubezpieczonego – k. 14 akt Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. XI U 91/10).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i ubezpieczonego jedynie w takim zakresie w jakim znalazły one potwierdzenie w aktach osobowych ubezpieczonego. Świadek Z. R. w przeciwieństwie do ubezpieczonego był zatrudniony w Hucie (...) od 13.09.1977 r. jako elektronik urządzeń komputerowych i układów automatycznych na wydziale W-55 a następnie od 1980 r. na wydziale energetycznym E-37 jako elektryk przy obsłudze kotłowni olejowej w Z. i pracodawca wydał mu świadectwo pracy w warunkach szczególnych za okres pracy elektronika i elektryka na kotłowni. Świadek nigdy

nie wykonywał pracy razem z ubezpieczonym i dlatego jego zeznania nie zasługują na wiarę co do tego, jaką pracę ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Świadek A. K. pracował w Hucie (...) od 10 lutego 1988 r. na Wydziale Utrzymania i Remontów (...) Nieprzemysłowych jako elektromechanik i na podstawie jego zeznań nie ma podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku związanym z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na oddziałach Huty będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Sąd zważył, co następuje:

Zagadnienie przyznawania emerytur z tytułu pracy w szczególnych warunkach reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.09.153.1227 j.t.), zwana dalej ustawą emerytalną.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku - do których ubezpieczony niewątpliwie się zalicza - przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn (tj. w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 2. (tj. 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1 wyżej wymienionego przepisu, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub pracy w szczególnym charakterze przewiduje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z §2 i §4 cytowanego wyżej Rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymienionych w wykazie A. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku nabywa prawo do emerytury jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A. będącym załącznikiem do w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazane zostały rodzaje prac uznawanych za prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, których wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uprawnia do emerytury we wcześniejszym wieku.

Warunkiem zaliczenia pracy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest wykonywanie jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest to jednak równoznaczne z zajmowaniem jednego stanowiska lub wykonywaniem pracy jednego rodzaju. Istotnym jest, aby rodzaj wymienionej pracy, a w przypadku, gdy chodzi o kilka różnych prac – wszystkie te prace były wymienione w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

Należy wskazać, że dowodem potwierdzającym zatrudnienie osoby ubezpieczonej w warunkach szczególnych może być nie tylko świadectwo wykonywania prac w tych warunkach. W postępowaniu sądowym okoliczność tę można wykazać przy pomocy wszelkich dowodów, w tym także osobowych, mających wpływ na prawo osoby ubezpieczonej do świadczenia. Jak wynika bowiem z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 roku (II UK

337/03; OSNP z 2004 r., z. 22, poz. 392) decydujące w tym przypadku jest wykonywanie przez pracownika określonej pracy, nawet bez względu na nazwę zajmowanego stanowiska (podobnie też SN w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, sygn. akt II UK 21/10).

Ubezpieczony w toku postępowania utrzymywał, że w spornym okresie 23 października 1978 roku do dnia 31 marca 1997 roku pracował w zawodzie elektryka przy produkcji, remontach, eksploatacji i utrzymaniu ruchu w Hucie (...) (v. k. 16 a.s.).

Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wykazało jednak, że do 1983 r. ubezpieczony wykonywał pracę w S. i nie był pracownikiem Huty (...), wykonywał różne prace elektryczne ale stale i w pełnym wymiarze czasu w okresie spornym od dnia 23 października 1978 roku do dnia 31 marca 1997 roku nie wykonywał prac, które zostały wymienione w powołanym wyżej załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Dla przyznania prawa do emerytury w niższym wieku na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z §4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze konieczne jest kumulatywne spełnienie wszystkich przesłanek, w tym odnoszącej się do wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd stwierdził, że M. J. nie wylegitymował się co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a tym samym nie spełnił łącznie wszystkich koniecznych przesłanek do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, tj. nie ziszczył się warunek wynikający z treści §4 ust. 1 pkt 3 powołanego wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Z powyższych względów Sąd, na mocy wyżej cytowanych przepisów oraz art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego od zaskarżonej decyzji organu rentowego, nie znajdując w przedstawionych okolicznościach podstaw do jego uwzględnienia.

SSO Ewa Wyrwas - Wystrychowska